

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	18 hft.
6 hónapos előfizetés	10 hft.
3 hónapos előfizetés	5 hft.
1 hónapra előfizetés	1 hft.
Postán szállítva	30 hft.
Postán szállítva	5 hft.
Egyes szám ára	fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve a
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és Kiadóhivatala
Nagyvárad, Sallógyi Dezső u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetők és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

XIII. évfolyam 181. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 augusztus 8.

Mikor lesz béke?

**Ha Németország ellen lesz minden semleges.
Ha a német világkereskedelmet letörik.**

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitung szerint Churchill beszédet mondott s kijelentette:

Egyelőre szó sem lehet addig a békéről, míg valamennyi semleges állam be nem látja, hogy Németország ellen be kell állni a sorba.

(Ez a nóta nem új, de úgy látszik újra fujják az angolok.)

Amsterdami jelentés szerint ugyanez a Churchill szerint akkor következik be a béke, ha a német világkereskedelmén számarára a jövő fejlődés kilátása megszűnik. A párisi konferenciának ez volt a legfontosabb határozata, amelybe Amerika nem egyesült bele.

Hajóelsüllyesztések.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: Az északi zárleti területen 22.000 brutto regiszter tonnát elsüllyesztünk el.

Wolff jelentés: Az 1916. évben az antant hatalmak a németek hajóelsüllyesztései következtében hadihajókban 286.000 tonnát vesztettek.

Mackensen nagy sikere Fokszani felett.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Mackensen tábornagy hadseregének porosz-bajor csapatai tegnap Fokszantól északra, az alsó Szereth mentén, betörték az oroszok állásait. Több ágyút, több száz foglyot ejtettek.

Kína is hadat üzent.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Az Associated Press jelenti Pekingből: Az elnök jóváhagyta a kormány egyhangú határozatát, amely szerint Kína hadat üzent Németországnak és Ausztria-Magyarországnak.

Groszország összeomlása!

Pogrom a maximalisták miatt.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Lloyd George szerint Franciaország és Anglia közbelép, hogy Oroszország nehézségei kiküszöböltesse.

A Novoje Vremja jelenti: Az 5. gyalogezred felszólítja a kormányt, hogy segéd csapatokat küldjön, mert egy-egy század csak 30-40 emberből áll.

Pétervár utcáin és nyilvános helyein zsidóellenes, pogromot követelő felhívásokat osztogatnak, mert azt tartják, hogy a maximalista mozgalmakat a zsidók készítik elő.

Bruszilov felmentéséről az a vélemény, hogy távoznia kellett, mert nem volt hajlandó olyan rendszabályokat életbeléptetni, mint Kornilov, aki 500 katonát, mert zászlójukhoz hűtlenek lettek egy vasutállomáson halomra lövett.

Clemenceau, a nagy buktató.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Local Anzeiger szerint Clemenceau leleplezésekkel fenyegetőzik, s azt írja, hogy ezek a leleplezések a hatalom birtokosainak ajkán meg fogja fagyasztani a mosolyt.

Mit vesztett Anglia hajókban?

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Rotterdami jelentés szerint egy tengerészeti szakértő megállapította, hogy az angolok hajóúrtartalma egyharmadára súlyed.

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS

AUGUSZTUS HO
1-ÉN NYILIK MEG.

TELEFON
49.

Nagyplac-tér.

Kugler ház.

Egyes szám ára 12 fillér.

Meghívták Nagyváradi küldöttségét a harctérre.

A hadosztályparancsnok levele.

Az első harctérről, ahol vitéz fiatal harcolnak halálmagvető bátorsággal, levél érkezett tegnap Rimler Károly polgármesterhez, amelyben az Áldozatkésztség szobrána leleplezése alkalmából a 4-es honvédek küldöttségének meleg fogadtatásáért köszönetet mond a 20. honvédehadosztály parancsnoka. A 4-ik honvédehadosztály ugyanis annak a hadosztálynak a keretébe tartozik.

De Lukachich tábornok, hadosztályparancsnok levelében nemcsak köszönetét fejezi ki, hanem meghívja a polgármestert, hogy egy küldöttség élén látogassa meg vitéz honvédsínt és a 20. hadosztályparancsnokságot a harctéren.

A szívélyes hangú levél a következő:

Nagyságos

Rimler Károly polgármester urnak
Nagyvárad.

Nagy örömmel hallottam Kratochwill ezredes urtól, mily rendkívül szívélyes fogadtatásban és megtiszteltetésben részesült a vitéz 4-ik honvédehadosztály küldöttsége Nagyváradon, amidőn az „Isonzó-őre” szobor leleplezése alkalmával ott időzött.

Amidőn Nagyváradnak, mint a hadosztály parancsnoka, amelyhez a vitéz ezred tartozik, ezért hálás és meleg köszönetet mondok, egyúttal tisztelettel bátorodom meghívásomat megküldeni:

méltóztasson a város egy küldöttsége kíséretében a 4-ik honvédehadosztály parancsnokát a harctéren meglátogatni s ez alkalommal a 20-ik honvédehadosztályparancsnokságot is látogatásával megtisztelni.

Amennyiben Nagyságod meghívásomnak eleget tenni szándékozna, sziveskedjék arról levélben értesíteni, a szükséges katonai engedélyt a szűkebb hadművelési területekre való belépésre azonnal megfogom szerezni s Nagyságodnak megajándékolni.

Maradtam kiváló tisztelettel

Lukachich tábornok.

Egy ízben már terbe vette Rimler Károly polgármester, hogy meglátogassa vitéz fiaikat a harctéren, de akkor közbejött körülmények miatt elmaradt a látogatás. — Most itt az alkalom a régi terv megvalósítására.

A magyar nemzet nagysága.

Irta: dr. Molnár Imre nyug. jogtanár.

— Harmadik közlemény. —

A magyar nemzet tette a magyar földet emberlaktá házába; midőn az erdőkkel borított ériási területeket megnyitotta a civilizációnak s tette országunkat Európa élős kamarájává. A modern ipar terén verselők, a villanyosságba verselők, keresők nyarók voltak. Az első földalatti villanyos vasút Európában — a Gisela téri — magyar geológusok kezében. Szabályozták a Vaskaput a közép Európa legjelentősebb vízi útját a művelti világ számára mi nyitottuk meg.

A földrajzi és népismereti fejlesztésben kifejtett lényeges igyekezetük főrugója lement hazánk területére. A nemzet őseinek felkutatását végzett hazánk jelenségeit kutatás, a Zichy expedíciója st. a búcsúkegyeletével emittem fel körösi Csoma Sándor (1748—1841) Főktelen kutatás végső visszi út felé. A legnagyobb szegénységben, de a leg tisztább magyar ember öntudatával, visszi vissza őseinket, melyeket hazájá nagyjót, majd az angol tudományos körök rendelkezésére bocsátta. Ugyanakkor teljesen megújult indul nagy célja felé. Bontassa Perzsiát, a khánaságok egy részét, elérkezék Tibetbe, a rejtélyes Lassa khánaságba. Éhséggel küzdve, a jég világ minden kieját átzenvedte 1831-ben Gudiákban találjuk őt: hol megismerkedtünk sok más munkájá mellett az első magyar angol tibeti szótárral. A vadnépek kunyhóiból írja értékes jelentését a Himalája hóborította bérsei közt találja meg nyugtalan leike örök pihenőjét.

Legyen az angol dícséretére mondva ma is, hogy emléket állított a magyar tudósok s vitézeknek diszti annak sírhalmát.

Vámbéri Ármán.

A földrajzi kutatás világbajnoka ő, a nagyok között is az első. Ő járta be a múlt század közepén legelősebb Ázsiá teljeseben ismertetlen területeit: a Khánaságok, Borszara Szamarkand, Kína, Kurlandot, sámbertgyilkoló vad népeivel, mely területekre ő előtte európai ember még be nem tette lábát. Kutatásainak eredményeiről számtalan munkával számolt be a tudományos világnak. Angolul megjelent főmunkája: „Vándorlásaim Perzsiában”, 8 nyelvre fordította első forrás munká Angliának az oroszokkal viszonylatában; Angliának szaklektóriája oroszországi politikájában; Anglia királyának mindenkor ünnepelt vendége.

*

A jogtudomány terén a ml Verboosynk a klasszikus római jogászok eszavonásán áll. Jogászai jártasságunk megismerése a jogász nemzet címét. A tudományok terén a XIX. században elért magas gazdaságunkból a múlt század közepének három nagy alakját akarom elsősorban érteni: Sároshányit, Deákot és Kossuthot, három nagy politikuskunkat és jogászunkat Est megelőzőleg azonban hazánk legnagyobb gondolkodóját kell ismeretnünk, bemutatván őt életének néhány érdekes mozzanatainak leírásával.

Eötvös József báró.

1871. február 2-én halt meg Eötvös József báró.

A berlini egyetem politikai tanára (akinek hallgatója voltam) felállva tanácskérőül,

meghatottan a következő szavakkal közli halálát:

A tudományosságunk gyásza van — ugymond — meghalt Magyarország kultusz-minisztere Eötvös József báró, a 19. század legnagyobb gondolkodójának egyike. A szabadság, egyenlőség fogalmát — az emberi elme ezen legnehezebb problémájánál nálánál senki kimerítőbbre nem elcsúszta, e nagy kérdéseket világhírűvé tett munkájában: a 19. század uralkodó eszméinek befolyása az államra.

Hogy ki volt nekünk Eötvös báró idebent a hazában, azt az 1868. országgyűlés egy ülésének pillanat felvételével akarom értékelni. A szabadságról levén szó, felemlékedik Eötvös szavára. Az a néhány perc elég beszélt, a magyar nagy elme egyik legnagyobb diadala. Miután elvált az indul el miniszteri székből s csaknem öntudatlanul egy egy lépést téve előre kezdte a szabadság definícióját.

Nehezen beszélt szónokunk volt Eötvös (mint ahogy genitális nagy kortársa Andrássy Gyula is.) A szavak nehezen követték egymást. Az egész ház, mohó vágygyal hallgatja a bűvös szavakat. A gondolat megszületésének kínosa munkája visszatükröződik a szókak homlokán. Az egész ház elvárta az új pillanatot nagyságának halála alatt.

Midőn befejezte mondatát az egész ház pörkölőnység nélkül vajongva vészi körül a nagy gondolkodót s tombolva ad kifejezést a nagy elme iránti hódolatának. A szónoki erő nagysága diadalt arat a művészet bármily alkotásával összemérten is. Még akkor volt gyűlölettel telen kölcsönös tiszteltet, voltak közös eszmények és kölcsönös megbecsülés egymásnak.

1000 kilogramm bört loptak a vasutnál.

Eppen tegnap írtuk meg, hogy az aradi újteltvezetőség s miniszter hozzájárulása mellett hozzájárult a vasuti rendőrség felállításához. Eppen ideje. A vasuti állomás környékén igazán tűrhetetlen állapotok uralkodnak. A lopások egymást érik, sőt el is hagyják, eredmény pedig csak ritkán mutatkozik.

Az utóbbi vasuti lopásokat különösen a borszállítványok megdisszálására dominálja, alig van olyan nap, hogy egyik másik börtört tartalmazó kocsi ki ne fosztanak, sőt olykor egyszerre többet is.

Tegnap például három börtlopást jelentettek a rendőrségnek. Ezek közül kettő kisebb arányú, ellenben a harmadik már súlyos kárt okozott az államkasszáknak. Az egyik zárlemezrel ellátott kocsi felbontva találják a megállapították, hogy a szállítványból 1000 kg. bört hiányzik, aminek értéke most tekintélyes vagyont képvisel.

Hogy a börtolvajlások milyen nagy mértékben folynak, az is mutatja, hogy az utóbbi napokban két ízben szolgálatot be a rendőrök aszkávarant talpbörtököt, amelyeket a vasuti vágányok mellett találtak. — Szigeti Imre rendőr tegnapelőtt 16 kg. talpbört szolgáltattott be, amelyet kis gyermekek találtak

Lorbert Bernáth modern gépekkel berendezett

ékszer és aranyáru készítő műtermét

f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

a Kórház utca tőléjén. Ezek a tolvajok működésére vannak világít. Ugy látszik, hogy a lopást nem a pályaudvaron követik el, hanem a rohogó vasúton, ahonnan ledobálják a bőröket, amelyeket aztán büntárcák szép sorjában feleznének. A talpbőrök, ugylátszik, véletlenségből maradtak a végány mellett, avagy a büntárcák csak ezután akarták felezneni, azonban megelődött őket.

A rendőrség nyomoz.

Lelohadt a harci kedv Nyuyaton.

Berlin, augusztus 7. A nyugati hadsereg jelent:

Égyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában a tüzéségi tevékenység csak átmenetileg egyes szakaszokon volt élénk. A töléservezőn több ízben felderítő csapatok összehúzóására került a sor. Oldenburgi, württembergi rohamos csapatok előretörései nyugatra és szakadékokban és az Aisne mellett Berry au Bacnál Wiatól (a lafor—soissoni mezőtől) északra foglyokat és zsákmányt eredményeztek.

Előre a Szereth völgyében.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalai. A Szereth és a Szuczava völgyében harcok, tért nyertünk. A hegységben az ellenség szivós ellenállása dacára szintén előbbre jutottunk.

A Mgr. Casinulul és a Lepsa Zarlánál (a Putna völgyében) megújított román támadások veszteségteljesen oroszomlottak.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Porosz és bajor csapatok helyi támadásban Foksanitól északra rohammal elfoglalták az orosz állásokat, 1300 foglyot, 13 ágyut és számos árkvédő fegyvert szállítottunk be.

Macedóniai front.

Nicos ujtág.

Ludendorff, első fővezér.

Radics és a béka.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A horvát országgyűlésen az indemnitási vitában felszólt

Mihalovics Antal bán,

s Radics képviselő beszédére válaszolt. Ez a beszéd minden irányban elérkezett addig a határig, amikor az állami hatalomnak közbe kell lépni, hogy vitális érdekeit megvédelmezhesse. Horvátország Szent-István koronájának része s a királyt Horvát-Szlavon-Dalmátország királyává is megkoronázták. Radics nem fontos személyiség s nem fontos, mit beszél. Tegnap Franciaországért lelkesedett, ma Oroszország az ideálja. Amit mondott, a hü horvátok monarchikus érzelmeivel ellentétben áll. Ráillik a horvát közmondás: A béka látta, hogy az ökröt megpatkolják, ő is odatartotta a kovácsnak a lábát.

A jasi pusztulás.

„Románia erői kimerültek.“

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Jasiiban borzalmasak az állapotok. Az éhség határtalan, az utcákon 8000 állati hulla fekszik, a kolera, himlő s más járványos betegségek elterjedtek. A lakosság közt csak hetenkint egyszer osztanak ki kenyeret. A jelentés azzal végződik, hogy a jelek szerint Románia erői kimerültek.

A foksani győzelem.

Keleti harctér. Budapest, aug. 7. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadserege Foksanitól északra német csapatok rohammal elfoglalták erős orosz védőberendezéseket 1300 foglyot és 13 ágyut szállítottak be.

A Putna felső folyásánál az ellenség gyengébb előretörései meg-hiusultak. A Casinului hegyen ismét heves veszteségteljes támadásokban merült ki az ellenség. Vitéz védőink ellentámadással és elkésredett kézitésában újra meg újra visszaverték. Gyergyó-Tölgyestől északra a határon túl, hatalmunkba kerítettünk több orosz erődítést.

Gura-Humoránál előnyomulásunk az ellenség szivós ellenállásának leküzdése után ismét tért nyert.

Olasz harctér. Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.) A tasseni gerincen Cavalesotól délkeletre egy olasz előretörés tüzünkben összeomlott. Az ellenséges zásztól teljes felhomlásban menekült. Az Isonzó mellett az ágyuharc tegnap ismét alábbhagyott.

Délkeleti harctér. Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

Angol békemozgalom és forradalom. Oroszország példáját kell követni.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Londoni jelentés szerint egyre terjed az a felfogás, hogy a háború ebben az évben befejeződik. Hatalmas erők vannak munkában, hogy a háború át ne terjedjen a jövő esztendőre.

Megbízható pétervári jelentések szerint a munkástanácsban az entente-tal kötött titkos szerződések nyilvánosságra hozatalának tárgyalásánál a különbéke hívei és ellenzői hevesen összetűztek. A különbéke hívei bivatkozták az orosz hadsereg állapotára s hangoztatták, hogy az ellenség átlépte a határt. A béketárgyalások azonnali megindítását követelték. Viharos jelenetek közben a delegátusok összeverekedtek.

Az angol független munkáspárt Woolvichban gyűlést tartott, melyen Snowden szocialista képviselő kijelentette, hogy a brit kormány a közvéleménnyel szemben teljesen ellentétben áll. A kormány éppoly kevésbé tudja, mint amennyire tudja az orosz cár, hogy mily nagy az elégedetlenség az országban. Többször kérdezték képviselőtársai Snowden, lehete-e nek tartja e Angliában a forradalom kitörését. A válasz mindig ez volt: Oly biztos es mint hogy holnap felkel a nap. A szocialisták konferenciája és csakis ez fogja a békefeltételeket megállapítani és ha a kormány ezzel szembehelyezkedik, a nép számára nem marad más, mint követni Oroszország példáját.

Meglesz a konferencia.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik, hogy a kedvezőtlen lapjelentések dacára a bizottság meg van győződve, hogy a nemzetközi konferencia a franciák és az angolok részvételével létrejön. A konferencia előkészületei élénken folynak. Huysmann vezetése alatt, aki kijelentette, hogy a konferencia határozatai előreláthatóan döntő befolyásnak lesznek a békére.

A stockholmi kongresszus és Gomperi.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Newyorból: Gomperz, az amerikai munkásszövetség elnöke nyilatkozatot tett közzé, melyben a nemzetközi kongresszus ellen foglal állást, s azt egyenesen károsnak jelenti kir.

A főkapitány nyilatkozik az ellene emelt vádakról.

— Nógrádi-per negyedik napja. —

A tegnapi tárgyalás eseménye volt Gerő Ármia rendőrfőkapitány nyilatkozata az ellene emelt vádakról. Kétszer szólalt fel, egyszer saját ügyében, másodszor, mint tanu.

A bíróság Bancsik Bálintt kézbessítő és Pásztor Ferenc bányagazgatót kihallgatta, de nem bocsátotta esküre.

Egyezkedési tárgyalások indultak meg, de a kibékülés tegnap nem sikerült, egy bocsánatkérésen múlt, jöjjék ennek az állatlan ügynek mind jobban elgeenyvesedését, a kösület minden valamire való tagja őssinté sajnálattal szemléli, mert lassan az egész közügybe bele kerül a bosszorkánykonyhába. Kiváncos volna, ha az érdekeltek megtalálnák a megériés útját a kiküszöböl. nek a közéletből ezt a végtelen, mindig újabb ágot ereszto bohrány part.

Megvan a Wallerstein akta.

A tegnapi tárgyaláson így szól: Tánó László bíró (Wallerstein Aláír tanuhoz.) Az ön aktáját nem találtuk. Itt ebben végzésben vádolják önt és Pásztor Ferencet, de ez nem a hivatkozott ügy.

Tanu: 1915 áprilisban tettem feljelentést. Magam készítettem.

Nógrádi: Az iratok a II. emelet 104. számú szobában vannak az ügyészszégen, számuk: B. 1. Ott vannak az írásbeli könyvek is.

Bíró: Holnapra a tanu jelenjék meg, addig az iratokat átnézzük.

Bancsik Bálint

kézbessítő tanu emlékszik, hogy Nógrádi Gyuláné részére kézbessített rendőri büntető ítéleteket. A 100 koronás ügyre is emlékszik. Átadta az iratot Nógrádinének, aki azt mondta, hogy nem fogadja el, nem ír alá, figyelmeztettem a következményekre s ott hagytam az irást, bemenve a hivatalba jelemtést tettem Pásztor Bertalannak, főnökömnek. Más nem volt jelen.

Bíró: Felmutatja előtte a vétívt.

Tanu: Ez az. Őmagyagsága többször nem írt alá. Azt mondta, hogy ha Pásztor urtól ilyesmit viszek, csak ír alá. Az ítéletet előttem elolvasta, keresztül futotta. Elalékesem rá tisztán.

Nógrádiné: Ha öt évvel ezelőttre is emlékszik, miért nem emlékszik arra, hogy nappal vagy reggel kézbessítette be az ítéletet?

Tanu: Nem tudom.

Nógrádi: Ott voltam én?

Tanu: Nem emlékszem.

Pásztor Bertalan: Az előszobában megmaghallhatta Bíró rendőrtisztviselő, mit beszéltünk?

Tanu: Meg.

Védő: Ellenzi tanu megesketését. Tanu a fegyelmiben érdekelt s ha a valót megvallaná, magát vádolná, különös, hogy a legfontosabb körülményre nem emlékszik, i. i. mikor kézbessítette be az ítéletet?

Nógrádi Gyula is ellenzi a tanu megesketését, mert a törvényszék megállapította, hogy valah nyezor a nagyváradi rendőrség alkalmazottjait felettes halóságuk tényeire kihallgatják, a valiomások megbíshatatlannak, hamisnak, figyelemben nem vehetők. Erre nézve Bslás Elemér dr. elnök és Szilőssy Gyula tanácselnök kihallgatását kéri.

Bíró: A Bptts. 221. § a alapján a tanu megesketését mellőzi, mert a való megval-

lása által magát vádolná a tanu. A bejelentett tanu kihallgatását a bíró mellőzi.

Ügyész: Semmisséget jelent be.

Bíró József

rendőrtisztviselő, tanu, emlékszik az esetre, a vétívt nem látta, az ítélet kézbessítést sem látta. Bancsik jelentése Pásztoriak, hogy kézbessített akart valamit, nem tudom, a számkorcsos ítéletet e, vagy mást, s megtagadta az átvételt Nógrádiné, nem fogadta el Pásztoriót, nem áll szóba vele, nem tárgyal vele.

Ügyész: Határozatot kér a felosztalások tekintetében, hogy Nógrádi hányzor kérdéseshessen.

Bíró: Nem szükséges határozat, a bptts szabályai az irányadók.

Ügyész: Nógrádi gondnokság alatt áll, tehát nejt nem képviselheti, inkább a falsége őt.

Nógrádi: A gondnokság megszűntése iránt beadta kérelmét, de kérelmé őp ezért nem lehetett befojessni, mert itt vannak az iratok.

Pásztor Bertalan kérdései után kihallgatták

Pásztor Ferencet,

az Ujvárosi Takarékpénztár vezérigazgatóját.

Bíró: Nem köteles vallomást tenni, ha magát büncselekményével vádolná. Ön bünyádi eljárás alatt áll. Miben áll önököl a piculás rendszer.

Pásztor Ferenc: Három évre alakul az évtársulat, 1 K 50 fillért fizetnek hetenkint, beiratást is engednek s a kamateredmény 8 százalékos, kisemberak kölcsönelt megkönynyitették azzal, hogy hetenkint fizesse vissza a kölcsönt. Hadvonultaknak moratorium alatt is kadtak betéteiket. A városi díjnyokok és tisztviselők pótlékot kaptak, a kiutalás időt vess igénybe, a bányához, Pásztor Bertalan aljegyzőhöz elmentek, hogy előlegezzük ezt, könyörgésre ebbe belementünk. Ajánlottuk, hogy piculás könyvet váltassanak, az a pénz rendelkezésükre azekik maradt. Senki nem presszionáltunk, mint Nagy Árpád is igazolja. Letétdíjat nem vontunk le, nálunk nincs. A bélyeg árát levontuk. Az előlegesett összegeket hat hétra megkaptuk 1910 ben. A tanukat akik itt szerepeltek, részint bepersitük. A mi eljárónk vette fel a pótlékot engedmény alapján.

Bíró: A város erről semmit sem akar tudni, nincs engedmény!

Tanu: A város tudomásul vette. Kamat címén 8 percentot vontunk le 3 havl időre. Ha valaki a differenciáért jelentkezett volna, visszafizetjük volna. El voltak ragadtatva, hálásak voltak.

Bíró: No, itt nem nagyon hálálkodtak a kölcsönkérők.

Tanu: Az itt felvonult tanuk elbocsátott tisztviselők voltak.

Nógrádi: A tanu vallomása ellenkezik a többi tanu vallomásával, tanu bünyádi eljárás alatt áll, meg nem bízható a tanuvalomása, eskübeocsátását mellőzni kéri.

A bíró: A bptts. 221. pontja alapján mellőzi a tanu megesketését, mert a való megvalása által magát vádoló s nyereségvágyból elkövetett öntett miatt bünyádi eljárás alatt áll.

Az ügyész semmisséget jelent be.

Fehér Márton dr

ügyész volt az Ujvárosi Takarékpénztárnak, valószínű, hogy felhívják a kölcsönarvókat

piculás könyvek váltására. A városi kishivatalnokok drágasági pótlékára vonatkozólag előadja, hogy megroított az igazgató, miért terbeli a pótléküggyel a Takarékpénztárt, mert ebből huszon nincs, csak kelemellenesség származhatik. A kamatot 3 hónapra vonták le a kezelési költségekre a nyugtáblýegekre s eljárési díjat, mert 2-3 szor kellett a pénzért menni.

Bíró: A felek azt mondják, hogy ők jártak el.

Gerő Ármia főkapitány: Az alapfeljelentés szerint egyik vád, hogy olyan takarékpénztárnak vagyok elnöke, amely uszoraügyletekkel foglalkozik. Olyan kérdést vetett fel a bíróság, mintha a városi tisztviselők pótlékát folytatott a városi tisztviselők pótlékával, ott voltam e azon ülésen, amelyen ezt a kérdést az igazgatóságban tárgyalták?

Tanu: A bank uszoraügyletet nem kötött, a főkapitány nagy ritkán volt jelen igazgatósági ülésen s ilyen ügyek intésésében nem volt részt. Horn Eds Ernő Amerikába szökött a csőd elől, Havas Béla lemondott igazgatósági tegegaról, fizetési savarai voltak, csőd előtt állott. Mikor takarékpénztári igazgatók lettek, feddhetlen, tisztességes emberek voltak, vagyonilag jól álltak. Mikor kiváltak, Gerő Ármia igazgatósági elnök volt. Egy kérdés van: itt kihallgatták tanuul Wallerstein Aladárt s egy rémregényt adott elő.

Bíró: Honnan tudja?

Tanu: A lapokból.

Bíró: Ez nem tartozik ide.

Ügyész: Kér, hogy a tanu, mint az intészet ügyésze, megtehesse a sőtét háttérü vádakra észrevételeit.

Bíró: Egy kérdést engedek meg csak. Ezt: Van e tudomása, hogy Wallerstein a bank elion bünyügyi feljelentést tet? A bank sem nem vádlott, sem nem sértett, ügyel nem tartoznak ide.

Tanu: Felek egymás elion kölcsönösen tettek feljelentést.

Bíró: Nem kölcsönösen tették, látja. Öntől, mint ügyvédől más feljelentést vártam. Nem kölcsönös, mert más időpontban tették s feljelentést. Ez nem precíz válasz. Azt kellett volna mondania: Igen, Wallerstein feljelentést tett.

Cser János

ipartestületi tag, tudja, hogy Gerő Ármia az ipartestületi szövetkezettől kapott összegeket visszavonta az ipartestületnek jótkönyv célra. Ez 5-6 éven át tette.

Gerő Ármia kérdésére tanu kijelenti, hogy nem emlékszik, hogy a főkapitányt küldetésileg kérték addigi érdemeire tekin-tettel tartsa meg az iparbiztosi állást.

Tanu: további kérdésre kijelenti, hogy az ipartestületnek adott összeg nem tett 1500 koronát, tehát Czegléd Jermás elnöknek ott tett vallomása nem felel meg a valósnak. O is sanyit kapott lehetett 450 korona.

Gerő Ármia (szegottan emelt hangon): Nem kívánja ezt az ügyet fesszegetni, de most megállapítja, hogy Czegléd Jermás igazat mondott, mert ő a 450 koronán kívül 8-900 koronát gyűjtött a hadtörvények és árvek számára. Tad erről tanu, mert tudat kell róla?

Tanu: Nem tudok erről.

Nógrádi: Pauszkodott-e Giraud, hogy nem kap díjazást?

Tanu: Igen. Giraud pauszkodott, ő figyelmeztette, hogy a költségvetésben van 600 korona erre a célra. A főkapitány nem volt békéltető ülésen Juricskay és Jánosvy idejében, szelőt néha. A csismadia astrájk alkalmával feljelentést tett Gerő Ármia ellen, egyik vádpont volt az, hogy Gerő megtar-

lotta az iparbiztosítási állást. A hozott határozatot nem azért nem fellebbezték meg, mert bizonyították, hanem azért, mert a dolog rendbe jött.

Gerő Armin: Kéri az erre vonatkozó fegyelmi iratok beszerzését.

Ügyész: Kéri ugyensat.

Nógrádi: Megangedi, hogy a fegyelmi ügyben másként határoztak, mert épügy kezezték az ügyet, mint a többi, de nem ellenzi az iratok beszerzését.

Ügyész: Semmisséget jelent be. Tanút megeskütik.

Zboray Gyula

Igazgatósági tagja az Ujvárosi Takarékpénztárnak, kisebb jelentőségű vallomása után

Gerő Armin

főkapitány: Dajka Endre dr tanu Giraudtól hallotta, hogy nem fizettam ki az iparbiztosítási díjakat. A gyaru látezatának megismerésére végeztél előadom, hogy nemcsak ellenséges viszonyban van velem, hanem vádoltak barátja. A büntetőbírósnál felváltják egymást, valóságos társaság, hol vádolt tanuja neki, hol a másoknak. Mindenki kérde, mi okozta ezt, hogy hallomásból vádolja a főkapitányt. Giraud mondta, az a Giraud, akit az én feljelentésemre mozdítottak el a láteztől. Hogy mer jelentkezni Dajka ilyen tanuvallomással? Hátha Giraud azt mondta volna, hogy Gerő őt, rabolt, elkasztott, ő ezt most bizonyítaná? Ez ádatlan viszony illusztrálására Zilaby Antal és Czeglédy István rendőrbírók kéri kihallgatni arra, hogy Dajka dr a bűnper megindulása után ezeket felkereste s terhelő adatokat kért ellenem Nógrádi részére. Ez stikallag súlyos kifogás alá esik, de a bizonyítékok ereje tekintetében döntő. Kéri Komlóssy József tanácsos kihallgatását arra, hogy Nógrádi Gyula felkereste őt abban a hitben, hogy haragosok, s kérte, adjon adatokat arra, hogy Gerő nyatát kitekerje. Komlóssy elutasította, Nógrádi kijelentette, hogy ebben az ügyben szükség van adatra. Komlóssy kijelentette, hogy rendben levő dolog ez a Giraud ügy, figyelmeztettem, ebből baja lesz. Ténybeli alaphiányát s kellő gondosság hiányát kívánja ezzel bizonyítani.

Ügyész: Dajka vallomásának mérlegeléshez szükségesek a hivatkozott tanút.

Védő: Több tanu igazolja Dajka vallomásának hitelességét. A védelemnek joga van adatok gyűjtéséhez s Nógrádi csak ezt tette.

Nógrádi: Bárány Perényi Zsigmond ál lamtitkar beidézését kéri.

A bírő: A bizonyítás kiegészítését megtagadja Dajka Endre vallomását majd a bíróság mérlegeli, a kellő gondosság elmulasztásának megítélése pedig jogkérdés.

Ügyész: Megnyugszik a határozatban.

Védő: Semmisséget jelent be.

Gerő Armin

sértetlet hallgatja ki a bírő mint tanút: Iparbiztos lett 1890-ben, főkapitány lett 1901-ben. Mint a helyettes főkapitány az iparbiztosai megbízott. Az évi 600 korona tiszteletdíjon kívül semmi más jövedelme nem volt. Az Ujvárosi Takarékpénztárnak 1910-ben lett igazgatósági elnöke, 3 évvel eselött lemondott. Nincs tudomása Horn és Havas elleni büntető eljárásról. Nem tud a kishivatalnokok, drágasági pótlékaról. Csak jóval később tudott róla, anyai, hogy egyesek adások maradtak. Az iparbiztosai állás betöltéséért Giraudnak havonta fizetett utólag, azért, ha elmaradt az utólag, a helyettes kapja a 10 koronát. Giraud tehetséges, de könnyelmű és

hanyag ember volt, óvatossága indokolt volt. Sokszor kellett őt helyettesíteni.

Az iparbiztosai díjakról nem maradt semmi neki. Az ipartestület kérésére a nagyarányú sztrájkokra tekintettel az iparbiztosai állást megtartotta magának, mert ebben az ő működésének államérését látta, s nem hitte, hogy az összeférhetetlen. Giraudt a békéltetőbírótsági ülésekre küldötte ki. Nem inkompatibilis a két állás. Az ipartörvény nem gondolt a gazdasági és szociális átalakulásokra, nem is hihették, hogy ha az iparhatóság kirendeli az iparbiztosát, akkor a főkapitánynak nincs joga ott megjelenni. Hiszen egy sztrájk ellentétéséről fűg egy város nyugalma, az ipar biztonság, ezt egy tapasztalatlan fiatal ember nem intézheti el. Maga a kormány egyeztetta nagy sztrájkoknál az ellentétes érdekeket. Itt a főkapitány vállalkozott erre. A gazdasági helyzet szakkcionálta ezt. A hivatalos fórum: a közgazdasági hatóság minden fóruma ezt helybenhagyta. A fizetésekben semmit se tartottam meg, mindent kifizettem. Giraud felfüggesztése után Jaroskaynak adott pénzt, Horváth Géza igazolja, hogy kiadta, ami járt. Lehet-e elképzelni, hogy egy főkapitány egy alantasát megdolgoztassa s a neki járó összegétől megfosssa? Lehetetlen, hogy az ilyen embernek képessége ellen ne emelkedett volna ellentmondás, lehetetlen, hogy legnagyobb ellenségem is ne ismerje el pusztán multamat, gavallérságomat, szepöltelességemet, lehetetlen, hogy Giraud arcomba ne dobta volna ezt a vádat, mikor a vizsgálatot ellene vezettem. Fontos momentum az ügy elbírálásánál, hogy Giraud Árpád iparbiztosai működése 1901-től 1908-ig terjedt, a vád 1914-ben emelkedik Nógrádi Gyula részéről. Nógrádi Gyula utcai áruait kért kelt lapja részére, nem adtam meg. Innen kezdődött az ellenségeskedés Dajka Endrével. Nógrádi nem foglalkozott ipartestületi dolgokkal, hanem Dajka Endre dr. Pszichikai momentumai az ügynek is volt. Nincs terhelő bizonyíték. Papolozsy Ferenc mondotta, hogy nem adtam ki a pénzt. Megdöbbenő éppen részéről, aki ismeri tisztviselői társaság elnöki becsületét. Hogy haragszik rám, miért?

Ügyész: Na méltóságoskék erről beszéljéni.

Gerő Armin: Az Ujvárosi Takarékpénztár ügyéről nyilatkozik.

Nógrádi: Főkapitány ur állítja, hogy nem tudott semmit a paraszokról, seaki onhoz nem fordult?

— Igen.

Nógrádi: Beavatolom az Ujvárosi Takarékpénztár levelet Nagy Árpádnak, amely így kezdődik: „Gerő Armin főkapitány ur az ennek hozzá tartozó s intézetükre vonatkozó panaszát áttefette infózetünkhöz.”

Pásztor Bertalan főmegánvádló beismeri, hogy a Kasztor ügyben hibát követett el, de az régi ügy s az ő azóta tiszta életét nem követelheti örökké ez a vád. Az ítéletet kiadta késbesítéssel, meg volt győződve, hogy késbesíttetés, mert neki azt jelentették.

Tanút nem bocsátja esküre a bíróság. A tárgyalást ma délután fél 10 órakor folytatják.

* 140-es cukorka, csokoládé áru, likőrök, konyak, tórköly, sailorium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kgr. üvegekben) nagyban és kissinyben kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

Csak öt napra való szene van a gázgyárnak.

Ha nem érkezik szén, beszünik a gyár üzeme.

Szegeden a légszeszgyár és a villamos-telep katonai parancsnoksága a világitást korlátozta úgy a nyilvános helyiségek, valamint a magánlakások világitását s csak félvilágitást enged meg. Ezen rendelkezés azzal indokolja a katonaság, hogy nagyon kevés a szén a rendszer üzem fenntartásához.

Nagyváradon még kritikusabb a helyzet a gázgyárra nézve.

A nagyvárad légszeszgyár már körülbelül két hónap óta nem kap szenet s részben a felhasználásával tudja üzemét fenntartani.

Még június elején kérte a gázgyár a minisztert, hogy a gyár részére szükséges kőszén szállítása iránt intézkedjék, de azt a választ kapta, hogy első sorban a csépléshez szükséges a szén, mert a termés idejében való betakarítása a legfontosabb dolog.

Majd a Szén Központoz fordult a Légszeszgyár, hogy segítsen s küldjön szenet, mert másként a gyár kénytelen lesz üzemét beszüntetni. A kérelmet megadokolt kérelemben rámutatott, hogy a cséplés már a vége felé jár s Nagyváradon igen fontos tényező a gázgyár zavartalan működése, s többek között azért is, mert a katonai parancsnokságok, a kórházak, a bábaképzőintézet, a posta, sőt a vasúti állomás összes belső helyiségeiben is a gázvilágitást használják. A Szén Központtól az az egyszerű válasz érkezett, hogy forduljon a gázgyár a karvini (Szilárd) szénbányához, amely szén elsősorban alkalmas a gázgyártáshoz.

A karvini szénbányától is tagadó válasz érkezett, nincs szén, de különben sem lehetne szállítani, a forgalmi akadályok miatt.

A gázgyár igazgatója ilyen viszonyok mellett ismételt fordult a kereskedelmi miniszterhez is, s feltárta a helyzetet, eredmény azonban nem lett, a szükséges szén csak nem érkezett.

Tegnap azután, a 12. órában, újabb távirattal fordult Schwarzó István gyárigazgató a miniszterhez. Ertesíti a minisztert, csak 5 napra van szene a gázgyárnak s ha ezen idő alatt nem érkezik szén a gázgyártáshoz, a gyár kénytelen lesz üzemét beszüntetni.

Most már várják nem a választ, hanem a szenet.

Ha öt nap alatt nem érkezik meg a szén, megáll a gyár üzem s nem csak a magán gázvilágitás szűnik meg, hanem a fentebb felsorolt fontos közintézményekre is ráborul a sötétség.

Vizvezeték-utcán szép kilátással egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sai Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Nincs több idegen ap Eddig a Feketesásban hosszútartóan egy-egy Matibba, egy Viktorhoz vagy Tompához, olykor egy-egy Ticsához, Dally Malhoz, a Corriere della Serahoz. A Sas volt azoknak tanácsja, akik kíváncsiak lettek, mit mondának az antanték rólunk, hogyan álltunk a diadaloikat, hogyan színek keserű könnyeket. Augustus elcsúszta aztán tres volt az idegen újságok tartója, a kasszáni hűledező arcu emberek jelentek meg és megkérdezték:

— Nincs francia vagy angol újság?

Bizony nincs, nem jött, nem jön a nem bűdjük, mit mond rólunk az antant sajtó.

*** Emeljék fel a hadisegélyt.**

Váltak a következő megszólításra méltó sorokat: Tisztelt Szerkesztő Ur! Aznál a kérről fordulok a Tak. Szerkesztő Urhoz, hogy bocsos lapjában engedjen lért e pár sorokat, melyben szíves figyelmét és ember baráti a kezesfui szeretetét: azoknak óhajja sürgősen felhívni, kiknek hatáskörükönél fogva joguk és alkalmuk van ahhoz, hogy rajtuk megengedjen hadisegélyes nőköra és gyermekeiknek legelőbb anyanyelvű segítséget. Indítványozom: az az és segélyek szövege azon kérelmeket, hogy azok, akik jelszólag is a rémőseges drágaságban és életszűkösben 55 fillér napi segélyben részesültek, a gyermekek pedig ennek felét kapják, tehát 27 fillér, hogy legyenek irgalommal a rendelkező fórumok és emeljék legelőbb csak csaknak fel a segélyüket, amennyire, mint amennyit az első 1914 évtől élveztek azok, kik akkor lettek felvéve hadisegélyre. S ha már azok az állami tisztviselők és alkalmazottak részeseinek méltányos segélyekben, akik itthon nyugodtan a életük kockázatára nélkül végzik hivatalaikat, úgy tén nem joguk azon hősöknek is van, kik az életük minden percét hőiesen, vérrel áta szűsték az itthon maradottakért, a királyunk a haráért, haők el is veszenek, családjuk a árván maradt gyermekeik ne veszenek el éhen.

*** Keszorúmegváltás.** Özy. Hraball Adolfa és Hraball Ödö maráttal kir. járásbíró 30 koronát küldött szerkesztőségünkbe, Berczy Imre főszolgabíró elhunyt alkalmától keszoru megváltásul a Lujza Otthon nagyváradt elaggott ur nők menána javára. Rendelítési helyére juttatjuk.

*** Iparostanulók felvétele az Iparosotthonban.** Az Össz. Gyermekekvédő Liga nagyváradt Iparostanulók Otthonában felszabadulás folytató négy hely megteremtett. Tanulók felvétel miatt bizonyítványikkal vagy hozzártatóikkal jelentkezhetnek naponta déltől 12 óráig Szatmárvárosy utca 15. sz. a.

*** Üvegeket** (pezzgős és sörös kivételével) bármilyen mennyiségben veszek vídelken is. Cim Hegedüs Hirlapirodában. Telefon 13 01

*** Intézeti felügyelőnői állás** augusztus 15 én megüresedik. Pályázhatnak intel ligens magános nők, akik gazdaszonyi teendőkben, egyszerűbb nyilvántartások és elszámolások vezetésében jártassággal bírnak. Előnyben részesülnek a kertgázfűszághoz értők. Felvilágosítást nyújt dr. Edelmann Menyhért igazgató főorvos az állami gyermekmenhelyben déltől 11 és 1 óra köött.

*** Eladó** Bethlen és Kaszárnya-utca sarkán egy italmérőssel ellátott fűzetház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r-t. Nagyvárad, Bímec-tár 2.

*** Új ház eladó.** Nyugalmat szerető, egyedül lakni kívánó családak igen alkalmas. Van 4 szoba előszoba, fürdő pince, szép nagy udvar. A ház közel van a Szent László-térhez és minden kényelemmel el van látva. Értekehetni a tulajdonosnál. Dr. Várdai Zsigmond-utca 23. sz.

IRODALOM

A **„Vasárnapi Újság“** augusztus 5 iki száma az harósi kapál a legelőbb aktualitásokat most folyó galicai és bukovini offenzívánk képeit mutatják be pomós felvételekben. Igen érdekes képek mutatják be Galiciában harcoló török szőrvetségeinket a a nálunk lévő Szari haj török miniszter, Bruszilov és Garkov orosz tábornokokat, és angol királyt stb. Feltűntet kelő művészi alkotások Zádor István és Barónki E. László harósi rajzai. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula és Braun Lily regéje, Vargha Gyula versei, Szűtsi Zsigmond tárodja, Jakó János cikke a nyugati harósról nagy esztétik stb. egyéb közlemények: az elhunyt Szalay László aróképe a a sebes bel rovatok stb. — A **„Vasárnapi Újság“** előfizetési ára negyed évre hat korona Magyarországon a **„Vasárnapi Újság“** kiadóhivatalában (Budapest, IV. Eryetem utca 4 szám).

Az **Élet** szépirodalmi képes hetli folyóirat (szerkesztő: Andor József) augusztus 5 iki száma a következő tartalommal jelent meg: A hermadék érfordalón. Rabonban. — Kian a tanács... (Elbeszélés.) Páozaly József. — Tavassz hó. (Regény.) Pokorny Margit. — Podagy. (Költésény.) Sik Sándor. — Némot bécsi Pál fordulása. (Elbeszélés.) Derecskai Sándor Raszó. — Atik az életől faloek (Regény.) Irtó Henry Bordeaux; fordította: Kalanta György. — Kultura. — Hírrel híre. — Szerkesztői üzenetek. — A kiadó lapot melegeg rajzalk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári utca 15-a. E listával az életrre 10 korona. Műtárgyszámot kassággal küld a kiadóhivatal.

APOLLÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ Szerdán
A kerülő út
Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

URANIA MOZGÓ-SZÍNHÁZ Szerdán
A lélekiútó dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

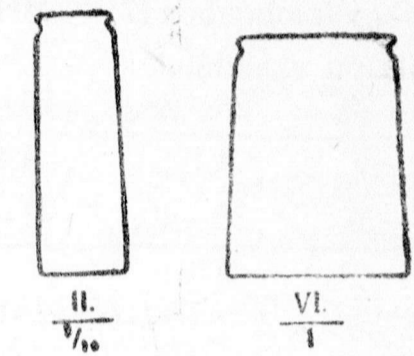
Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanulóknak
leány fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Fekete-Györösön Tenke mellett 134 kishold föld tanyával és belsőséggel, melyen szép és megfelelő lakás van, szabad kézből eladó.
Értekehetni Nagyváradon az Általános Takarékpénztárnál.

VIGADO MOZGÓ-SZÍNHÁZ Szombat, vasárnap
Új műsor.
Az előadások vasárnap d. u. 8 óraker, hétköznap 5 óraker kezdődnek.

NYILTER.

HETI ÁRJEJYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek
megérkeztek
minden kivitel és nagyságban
Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . 26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . 23
- Sörspohár finom csiszolt üvegből . . . 80
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből . . . 8-
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből . . . 5-
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Boroskészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Sörkészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Likörkészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Tésztákészlet finom majolika színezéssel . . . 5-
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Teáskészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mocakészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . . . 12-
- Ébédőkészlet színes finom aranyozással . . . 40-

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók
minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek
Rongha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képkerekezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÖGER ALADÁR
Feloldó szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

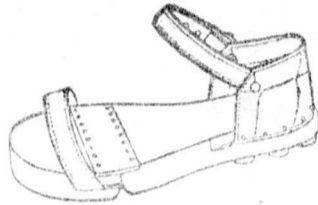
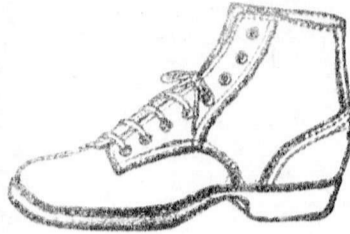
Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13.40, 15.80, 18.10, 22.20.
 Ia Hasított bőr 15.80, 18.70, 20.50, 25.70.
 Lóbox és tehénbox 17.—, 20.50, 22.80, 27.50.

Fatalpu szandálok:

24-25,	26-28,	29-31,	32-35,
4.—,	4.10,	4.40,	4.90,
36-37,	38-40,	41-43,	44-46,
5.—,	5.50,	6.—,	6.10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál

Kolozsvári-utca 62.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
társaság**

NAGYVÁRAD,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:

11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dülti fűzős állítója.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt
elkészítetnek.

TÜZIFA

Waggon tételben, méter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.

Telefonszám 10-13.

Megrendeléseket felvesz

BANYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.

Telefonszám 14-55.

Új férfi és női szabó üzlet nyílt

Nagy Sándor-utca 4. sz. alatt.

Értesítem a t. közönséget, hogy 8 évig
Berlinben a legelső alkalommal szerzett
nagy tapasztalatokkal a berlini Hirsch
féle szabászati oklevellemmel hazatértem a
magyarországi közönség kényelmére egy mo-
dern férfi és női szabó üzletet létesítettem.
Elválllok a legutolsó divat szerinti férfi
és női ruhákat, kosztümöket, kabátokat
továbbá átalakítás és javításokat. Leve-
lőlap meghívásra házhoz megyek.

Szíves pártfogást kér.

Szücs László

férfi és női szabó.

Tanuló felvétetik!

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőizem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszobás nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszástankó, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmü bádogos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.

Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mü-
szerész munkák elfogadtatnak.